

5. Хропот С. Про відведення земель у межах урбанізованих територій // Інженерна геодезія: науково-технічний збірник. -К.: КНУБА, Вип. 59, с.76-81

6. Про регулювання містобудівної діяльності від 17.02.2011 р. № 3038-VI // (ВВР), 2011, № 34, ст.343 – Режим доступу: www.rada.gov.ua

7. Про основи містобудування. Закон України від 16.11.1992 р. № 2780-XII // (ВВР), 1992, № 52, ст.683 – Режим доступу: www.rada.gov.ua

***Шпаковська Віра Тимофіївна**, кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри містобудування КНУБА*

«БЕЗБАР'ЄРНЕ» СЕРЕДОВИЩЕ ДИТЯЧИХ ІГРОВИХ МАЙДАНЧИКІВ

Проблема створення сприятливого, «безбар'єрного» середовища на даний момент є актуальною в усьому світі. Поняття доступності середовища передбачає рівноправну участь людей з обмеженими можливостями у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Згідно з даними Міністерства соціальної політики України кількість людей з інвалідністю на сьогодні складає близько 6% населення, тобто майже 3 млн. При цьому більше 165 тисяч з них – діти.

Унікальною сферою самореалізації особистості є організація дозвілля, яка має значний вплив на соціалізацію як дорослих, так і дітей. При цьому організація ігрового дозвілля дітей з обмеженими фізичними можливостями є складною проблемою, бо на відміну від здорових дітей вони не мають можливості самостійно урізноманітнити його форми. Це обмежує кількість та якість їх соціальних контактів та значно звужує межі сприйняття навколишнього світу. Аби виключити можливість їх соціальної ексклюзії в цьому напрямку, необхідно передбачати такі об'єкти дитячого дозвілля, які б дали можливість дітям інвалідам, ураховуючи їх обмежені фізичні можливості, займатися активною діяльністю, спілкуватись та грати нарівні із здоровими дітьми.

Одним з найбільш важливих періодів в формуванні особистості, в становленні індивідуально-особових якостей є дошкільний вік дитини, як основа для формування фундаментальних знань, навичок спілкування, здібностей майбутньої дорослої людини.

Дитячі майданчики з універсальним дизайном, що враховує потреби дітей з обмеженими фізичними можливостями сьогодні ще є досить поодинокими та унікальними в наших містах. Відкриття кожного такого майданчика перетворюється в якусь неймовірну подію

з участю спонсорів, міської адміністрації, кореспондентів. Останнім часом ця ситуація дещо змінюється з прийняттям цілого ряду постанов та розробкою нормативної документації по формуванні оточуючого середовища з урахуванням потреб маломобільних груп населення. Однак урахуванню пристосування цього самого житлового середовища для потреб дітей з нестандартними можливостями досі приділяється мало уваги. Хоча в розвинених країнах таке упорядкування майданчиків для всіх дітей, з урахуванням їх особливих можливостей використання рекреаційних та ігрових елементів обладнання вже є достатньо звичним.

Важливим принципом, що реалізується на таких майданчиках, є можливість взаємодії, безпосереднього контакту та спільних розваг здорових дітей та дітей з інвалідністю, при тому, що для здорових дітей ігровий майданчик повністю збережує свої функціональні властивості [1]. Для повноцінного розвитку дитини необхідно проектувати якісне розвиваюче предметно-просторове середовище, що має включати різноманітні види діяльності: фізичну, навчальну, ігрову, позnavальну, художню, творчу тощо. Вірно організований дитячий ігровий майданчик формує у дітей мотивацію до самостійної фізичної активності, розвитку особистості, оволодінню важливими навичками, розвиває їх культуру поведіння з однолітками та дорослими [2].

Дитячі ігрові майданчики є частиною міського простору на різних його рівнях – від організації придомових теренів до формування загальноміських рекреаційних зон. Звичайні ігрові комплекси, які встановлюються в дворах житлових будинків, не підходять для дітей з обмеженими фізичними можливостями. Сходи, висота, конструкції ігрових елементів часто не дають можливості таким дітям гратись та нарівні спілкуватись з однолітками. Нестандартне по сучасним нормам обладнання спеціалізованих комплексних майданчиків коштує досить дорого, тому що його виготовлення ще є ненормованим, незвичним, розроблюваним лише по індивідуальним проектам. Тому організація ігрових майданчиків з урахуванням потреб дітей з обмеженими фізичними можливостями досі є проблемною. Досить часто дітей з особливими фізичними вадами, що не можуть користуватися звичайними типовими елементами ігрових майданчиків, виключають з ігрових процесів, приречуючи їх на соціальну ізоляцію. Саме ці проблеми потрібно вирішувати ще в дитячому віці, коли закладаються основи рівноправного співіснування членів суспільства.

Невеликий поки що в нашій країні досвід створення універсальних інклюзивних ігрових майданчиків з урахуванням специфічних вимог дітей з інвалідністю, дає дуже позитивні

результати. Діти вчаться спілкуванню між собою, правильній комунікації із однолітками, незважаючи на фізичні вади.

Це допомагає їх соціальному, фізичному та когнітивному розвитку. Активні ігри на майданчику покращують фізичний та емоціональний стан дітей з особливими потребами, а інші діти стають більш толерантними, вчаться розуміти та сприймати людей, що відрізняються від них за фізичними показниками.

Інклюзивний ігровий майданчик – це цілий комплекс рішень, починаючи від покриття і закінчуючи архітектурно-конструктивними вирішеннями всього простору та його елементами, що дозволяють приймати участь людей з різними рівнями соціальних та фізичних можливостей, зменшити соціальну ізоляцію дітей з особливими потребами та дає їм змогу гратися та радіти нарівні із своїми здоровими однолітками, розвиваючи свої можливості, відчувати впевненість та покращувати психологічний стан.

На перший погляд, дитячий ігровий майданчик з урахуванням потреб дітей-інвалідів не відрізняється від звичайного. Але пристрої такого майданчика мають більший рівень безпеки та доступності і можливість користуватися його ігровими елементами всіх категорій дітей. Ігрові зони повинні бути влаштовані так, щоб до них можна було безперешкодно під`їхати на візку, мають бути оснащені спеціальними кріпленнями, поручнями і пандусами, щоб дитина могла зафіксувати крісло-коляску на гойдалці, каруселі, міцно триматися при потребі. Саме такі елементи і дозволяють створити можливість «безбар`єрного» використання ігрового середовища для всіх без винятку дітей.

В нашій країні живе багато людей з обмеженими фізичними можливостями, і сотні тисяч з них – діти. Але універсальних ігрових майданчиків, де могла б відпочивати вся малеча, незважаючи на її фізичний стан, ще, на жаль, дуже мало.

Список використаних джерел

1. Староверова М.С. Социальное развитие детей с ограниченными возможностями здоровья в условиях инклюзивного обучения / М.С.Староверова// Успехи современной науки и образования. 2016. №2. С. 112-116.

2. Дуброва Т. Специальные условия создания и развития инклюзивной образовательной среды / Т.Дуброва// Учитель. 2016.№3. С.88-91.

3. Мукосей И. Игровые пространства. Бийлмерпарк. / Мукосей И. // Проект International – 2012. - N32/ С.36-42/